

גנזי המלך

ארבע נספות

קובץ שבועי בעניני יהדות מהוצאת

362

להזמנת עלונים ולפרסום טל: 0732-776776 03-677779 מופץ בכל הארץ ב-40,000 עותקים

"פִּינַחַס בֶּן אֱלֶעָזָר בֶּן אֶהֱרֹן הִכְהִין הַשֵּׁיב אֶת חֻמַּתִּי מֵעַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּקִנְאוֹ אֶת קִנְאֹתִי בְּתוֹכְכֶם"

האדם השלם

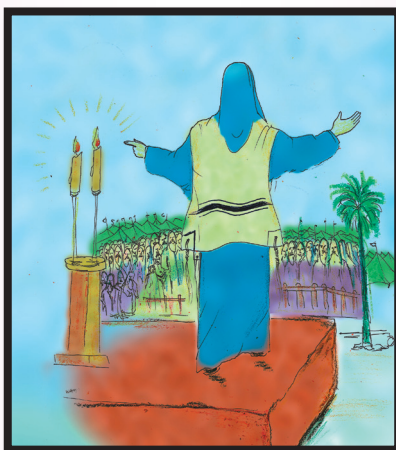
מתוך דרשותיו של הרב אמנון יצחק שליט"א

וזה ראה על מדרגתו.

"בְּקִנְאוֹ אֶת קִנְאֹתֵי בְּתוֹכְכֶם". אומר ה'ספורנו'; 'שעשה נקמתי לעיני כולם כדי שבראותם זה ולא ימחו, יכופר על אשר לא מיהו בפושעים ובה השׁיב את חמתי מעליהם וזה גם כן בבחינת: "נָאִישׁ לְפִי מִקְלָלוֹ", כי כאשר שינו את דעתם ויאותו לגנות את הפושעים, בזה לבד יצדקו'. אמרו במדרש; 'ר"ש אומר: "מנין שהמחטיא את האדם יותר מן ההורגו? שההורגו בעוה"ז ויש לו חלק לעוה"ב והמחטיאו הורגו בעוה"ז ובעוה"ב". שתי אומות קידמו את ישראל בחרב ושתיים בעבירה; על אלה שקדמו בחרב כתיב: "לֹא תִתְעַב אֲדָמִי... "לֹא תִתְעַב מִצְרָיִם" (דברים' כג), אבל אלו שקדמו להחטיא את ישראל; "לֹא יָבֹא עֲמוּנֵי וּמֹאֲבֵי עַד עוֹלָם" (דברים' כג) (במד"ר כ"א).

כאשר נתבונן נראה, כי חסרה לאדם הרגשה זו שאמרו חז"ל; 'המחטיאו יותר מן ההורגו'. שהרי כל אחד רגיש ומקפיד ונוקם ונוטר, אם רק מישוהו יגע, או יפגע בו איזו שהיא פגיעה בגופו. ואפילו אם רק ירים ידו כנגדו. אבל כלפי מי שבא אליו

המשך בעמ' 2 <<<

הצדק נמצא בו. כי לא ימצא את לבו רק לשבח את הטוב והטובים תמיד בכל דבריו ולגנות העבירות ולהבזות בעליהן. ואם יתכן, כי יש בידו עונות נסתרים, אבל מאוהבי הצדק הוא והוא מעדת מכבדי ה'. והמשבח מעשים מגונים, או מהלל רשעים, הוא הרשע הגמור והמחלל את עבודת השי"ת' (שער ג' קמ"ח). ופנחס אכן מדרגתו היתה כזו, שלא מסוגל היה לראות מעשה רשע ואשר על כן "קָנָא לְאַלְקִינוֹ" (במדבר' כה)

'ר' מאיר אומר: "כל העוסק בתורה לשמה, זוכה לדברים הרבה. ולא עוד, אלא שכל העולם כולו כדאי הוא לו" ('אבות' ו). ויש להסביר זאת; משום שמי שלומד רק לשם התורה, נמצא כי איננו מחשיב כל עניני שלא לשמה, כבוד וממון וכו'. ואם הוא אדם כזה שהוא מפקיר כל העולם, אז ראוי הוא שכל העולם נברא עבורו, כפי שחז"ל אמרו: "כל העולם כולו ניזון בשביל חנינא בני וחנינא בני די לו בקב תרובין מערב שבת לערב שבת" ('ברכות' יז); והוא הדין כאן. אותו רעיון התממש גם אצל פנחס שקינא לאלקיו וסיכן את נפשו והפקיר הכל אפילו את הכבוד שלו, כמו שמסביר בעל 'כלי יקר'; שהגם שידע שיאמרו עליו אבי אמו פיטם עגלים, בכל זאת לא התחשב כלל בענין הכבוד ולכן זכה ל"בְּרִיתִי שְׁלוֹם" ('במדבר' כה) משום שכבר "כל העולם כולו כדאי הוא לו".

ועל כגון דא נאמר: "מִצְרָף לְפָסֶף נְכוֹר לְנֶקֶב נָאִישׁ לְפִי מִקְלָלוֹ" ('משלי' כז) ורבנו יונה בשע"ת מפרש; 'מעלות האדם לפי מה שיהלל; אם הוא משבח המעשים הטובים והחכמים והצדיקים, תדע ובהנת, כי איש טוב הוא ושרש

גנזי המלך דברים הטעונים גניזה גנזי המלך דברים הטעונים גניזה

>>> המשך מעמ' 1

ומספר לו לשון הרע על מישוהו, או כלפי מי שמבטלו מלימודו, ירגיש אך מעט רוגז כלפיו.

יסוד זה של ר' מאיר; 'שכל העולם כדאי הוא לו' מוצאים אנו גם כן בפרשתנו; **הקב"ה אמר למשה: 'צָרוּר אֶת הַמְּדַבְּרִים' (במדבר'כה) ומביא רש"י; 'ואת מואב לא ציוה להשמיד, מפני רות שעתידה לצאת מהם, כדאמרין (בב"ק לח') ואע"פ שחטאם היה חמור יותר מחטא המדינים, בכל זאת מכיון שעתידה רות לצאת מהם הניחם בחיים והקב"ה זן ומפרנס אותם וסובלם הכל מפני האדם השלם שעומד לצאת מהם. ומכאן ש'כל העולם כולו כדאי הוא' בשביל האדם השלם.** (נחלת אליעזר)

'ויסמך את ידיו עליו ויצנהו פאשר דבר ה' פי' משה' (במדבר' כז)

רמב"ם (פ"ד סנהדרין ה"א); 'ומשה סמך ליהושע ביד שנאמר: 'ויסמך את ידיו עליו ויצנהו' וכן השבעים זקנים, משה רבנו סמכם ושרתה עליהם השכינה. ואותן הזקנים סמכו לאחרים. ואחרים לאחרים. ונמצאו הסומכין איש מפי איש, עד בית דינו של יהושע ועד בית דינו של משה רבנו'. יש להבין למה הוסיף הרמב"ם 'ושרתה עליהם שכינה'? דלכאורה; אין זה מענין הסמיכה? ובהכרח כונתו לומר; כי זהו דרך השראת השכינה על זקני ישראל מדור דור, שבכח גדולי ישראל הוא למסור את השכינה כביכול הלאה לדור הבא. וזהו ענין הסמיכה, נפלא מאד!

ומשזכינו לזה, יתברר לנו נוסח קדושת 'יוצר'; **'וכולם מקבלים עליהם עול מלכות שמים זה מזה ונותנים רשות זה לזה, להקדיש ליוצרם בנתח רוח'.** חידוש גדול שמעולם לא שמענו כמותו! תמיד אנו שומעים על קבלת עול מלכות שמים, אבל האם עמדנו פעם על כך ממי מקבלים אותו? וזה הלא הוא משמעות הביטוי, שאם יש מקבל, יש גם נותן! וממי מקבלים עול מלכות שמים? **הגר"א מבאר כאן; "פי' גבה מעל גבה שמר וגבהים עליהם" (קהלת' ה), כלומר; כל מלאך מקבל מאת הגבוה ממנו ונותן רשות להקטן ממנו.**

מעשה אנו מבינים; כי דין מלאכי השרת ודין תלמידי חכמים אחד הוא. סוד השראת השכינה אצל שניהם, טמון בקבלת עול מלכות שמים מהגדול ממנו. כך המלאכים, כך הנסמכים שבדיינים. ואף אנו נוסף; כך התלמידים מרבותיהם. כי לא די שהתלמיד חכם יקבל עול מלכות שמים מעצמו על עצמו, אלא הוא מוכרח

לקבל מרבו.

בזה שאדם נהיה תלמיד לרבו, הוא מתחבר אל השרשרת הגדולה המקשרת אותנו אל משה רבנו מפי הגבורה והוא מקבל את התורה כצורתה. הסמיכה אינה אלא גולת הכותרת שבקבלה זו. ואם הסמיכה בטלה, אך השרשרת בין רב ותלמיד לא בטלה ולא תבטל לעולם. ותמסר פנימיות התורה לאמיתה מדור לדור, עד סוף כל הדורות.

זהו ענין שימוש תלמידי חכמים; 'קרא ולא שנה, הרי זה עם הארץ. קרא ושנה ולא שימש ת"ח, דומה כמי שנעלמו ממנו סתרי תורה' (ויק"ר פ"ג ז'). 'גדול שימושה יותר מלימודה'. שימוש ת"ח, יסוד כל העליה. כמה דרישת האמת, כמה התבטלות, כמה אהבת בקורת צריכה לקנן בלב תלמיד זה, הרוצה לא רק ללמוד מרבו, אלא גם לשמש אותו!

המעלות הראשונות מ'מ"ה המעלות שהתורה נקנית בהן, הן; תלמוד. ושמיעת האזן'. מעלה זו פירושה להיות אך ורק שומע. לנטוש את התשוקה להגיד בעצמו ולחדש חידושים ולמצוא כל הענין והסיפוק בשמיעת דברי הרב ובדקדוק בהם. וכמובן אין הדברים אמורים בקבלה עיוורת של דברי הרב, אלא בהבנה רחבה ועמוקה כמה שאפשר.

רק תלמיד ותיק זה, המשמש את רבו כל צרכו, נועד להיות בר סמכא בתורה. מה נואלו צעירי התלמידים, המסתפקים בשמיעה שטחית של שעורים ושיחות מוסר לצאת ידי חובתם, בלי מאמץ לרדת לעומק הדברים. ומצפים להפטר בהקדם מעול שמיעת השיעורים, מרוב תשוקה להיות עצמאיים בלימוד! בל ישלה עצמו לחשוב, כי לפנימיות התורה, או אפילו לדרך לימוד אמיתית, או לדרך עבודה אמיתית, יוכל להגיע בלי שימוש! אם בדורות הקדמונים העמידו כל ההצלחה בתורה על **'שימושה' דוקא, בדורנו עאכ"כ, אשר השכל האמיתי חלש, השגיאות מרובות וידיעת התורה כצורתה מועטת! תלמיד שלא שימש כל צרכו, אפילו יהיה ראש ישיבה ופוסק הלכות, בר סמכא בתורה, לא יהיה!**

וכשהתלמיד המשמש את רבו מגיע לבגרות בתורה והוא נושא ונותן בה כראוי ואף יהיה **'תלמיד המחכים את רבו'**, כמה אהבת ביקורת דרושה לו, להציע חידושו לרבו ולהתכונן לבטל דבריו ודרך מחשבתו בפני דעת רבו! מאידך, גם החיקוי העיוור, הוא חסרון בשימוש ת"ח, השימוש הוא; לא לותר בשום אופן על הבנה ישרה. וכל אשר התלמיד מרבה לשמש את רבו, הוא

מרבה דעת, מתחזק שכלו ומתלבנת גישתו העצמאית להבנת התורה! ('עלי שור' ח"א מא' שימוש ת"ח).

"צו את בני ישראל ואמרת אליהם את קרבני לחמי לאשי ריח ניחתי תשמרו להקריב לי במועדו" (במדבר' כח)

אמרו ז"ל ('ברכות' ו:); על תפילה; 'דברים העומדים ברומו של עולם ובני אדם מזולזלין בהם'. פירוש דבריהם כך הוא; דברים אשר מעמדם ומצבם נתקנו ונתיסדו לרומם את האדם ברום המעלה. כי אנשי כנסת הגדולה צרפו בדבריהם הקצרים, כל רעיון נשגב מראש ועד סוף, כקטון כגדול ימצא בהם טעם, איש איש לפי ערכו, בין על דברי המוסר, בין על דברי הקבלה. וידוע כי **'האדם נקרא עולם קטן', על כן יאמרו; 'דברים העומדים ברומו של עולם', היינו; העולם הקטן הוא האדם. ובחרו כונת 'עולם' לרמוז, כי לא לבד עצמו ירומם אבל גם העולם כולו יתרום. כמו שכתב הרמח"ל ז"ל בספרו 'מסילת ישרים'.**

ומעתה אם האדם רוצה שיתרומם מיום אל יום, יעמול למצוא טעם בתפילה. אילו ברא הוא ית' את המאכל בלי טעם ורק למען קיים את גופו יאכל, היו רוב בני אדם מתים ברעב! כמו שאנו רואים; כמה חולים אינם נזהרים בפקודת הרופא, מפני שאין להם ערבות ברפואה. ורק מפני שיש באכילה טעם, אוכלים ושותים לכבוד שבת קודש. ואם כן, עיקר המביא לידי מעשה, הוא טעם! ועל כן העצה היעוצה לאדם למצוא טעם בתפילה וממילא יתרום תמיד מעלה מעלה.

זהו הענין שתקנו נביאים הראשונים מעמדות ('תענית' כ"ו), **'לפי שנאמר: "צו את בני ישראל .. את קרבני לחמי" וכי היאך קרבנו של אדם קרב והוא אינו עומד על גביו? התקינו נביאים ראשונים כ"ד משמרות עי"ש. ואמרנו מה זה פשוט כ"כ שצריך האדם לעמוד על קרבנו? ואמרנו; מפני שכתב הרמב"ן ז"ל בענין כפרת קרבן; 'שיצייר את עצמו שכל מה שעושים לבהמה היה צריך לעשות לו, כי נפש החוטאת תמות' עי"ש. ואם כן, אם אינו עומד על גביו, בטל מצב הקרבן. והתקינו מעמדות על זה. ומעתה; אם אנו אומרים 'פרשת התמיד' במקום 'קרבן תמיד', בודאי אנו צריכים לצייר לנו דברי הרמב"ן ז"ל. **והמשנה אומרת; 'וכי היאך קרבנו של אדם קרב והוא אינו עומד על גביו'? ראה כמה ירומם האדם תפילה כדן. ('חכמה ומוסר' ח"ב מא' ק"נ).** ■**

קרבנות

"על עלת התמיד יעשה ונספו"

טעם הבאת הקרבנות ובנין בית הבחירה

הוא המקום הנבחר לעילוי השכל ולשרפו שם ולהשכיח זכר אותו הגוף כליל. כדי שיהיה לו ציור חזק בלב, שהגוף ללא שכל הוא דבר אבד ובטל לגמרי וישמח בחלקו, בנפש המשכלת שחנן אותו השם יתברך בה, שהיא קיימת לעולם. וגם לגוף השותף עם הנשמה, יש קיום בתחיה, אם הוא ילך בעצת הנפש וישמר מן החטא. וכאשר יקבע ציור זה בנפשו – יביא דבר זה להיזהר מאד מהחטא. והבטיחה התורה, כי אם יעשה מעשה הקרבן ויתנחם על חטאו בלב ובנפש – יתכפר לו חטאו **שבשגגה**.

אולם על חטאים שעשה **בזדון**, אין מספיק לכפר בקרבן כזה. כי האדם החוטא במזיד, לא יוכח מעשיית דברים אלו בהקרבת הבהמה, שדברים אלו ראויים היו להעשות לו. אלא החוטא במזיד, כיון שהוא כסיל – יש להענישו בשבת.

טעם קרבנות – תמיד נדבה ועזאזל

טעם הקרבנות הקרבן 'התמיד'; כי בצבור, ישנם תמיד כאלה שאינם ניצלים מחטאים. וקרבן זה מכפר. **וטעם הבאת קרבן 'נדבה'**; אף שאינו בא על חטא, מכל מקום דמיון הקרבן הבא ללמד על השפלת הגוף ועילוי הנפש, יש בו תועלת מוסרית למקריב, אף שאינו בא על חטא. **קרבן 'עזאזל' הנושא עונות כל ישראל ומושלך לכליון**; הוא רמז לחוטאים שעוונותיהם מרובים, כמו האפיקורסים והכופרים בתורה ובתחית המתים. כי כמו ששעיר זה אינו נשחט ואין דמו נזרק על המזבח ואין נשאר ממנו בבית המקדש אפילו אפר – כך חוטאים אלו יאבדו במהרה ויהיו לכליון גמור. ועל ידי זה ילמדו ויקחו מוסר ויטיבו דרכיהם. (**'קצור ספר החינוך' הרב אשר וסרמן 050-4112014**) ■

במחשבה, בדבור ובמעשה. וכשחטא, עליו לכפר על דברים אלו בקרבנו; לסמוך ידיו על הקרבן – כנגד מעשה החטא. להתוודות בפיו – כנגד הדבור. וכנגד מחשבת החטא – עליו לשרוף באש את הקרב והכליות של הקרבן, שהם כלי המחשבה והתאוה. וכן לשרוף הכרעים, שהם כנגד ידיו ורגליו של האדם שבהם עושה את מלאכתו. וזריקת הדם על המזבח – היא כנגד דמו בנפשו. כדי שבעשיית כל הדברים הללו יחשוב האדם, כי הוא חטא לאלקים בגופו ובנפשו וראוי לו שישפך דמו וישרף גופו, לולא חסד הבורא יתברך שלקח ממנו הקרבן כתמורה וכופר לנפשו, **שיהיה הקרבן**; דמו – במקום דם החוטא. נפשו – במקום נפש החוטא. וראשי איברי הקרבן – כנגד ראשי איבריו. והמנות שאוכלים הכהנים מהקרבן – כדי להחיות בהם מורי התורה שיתפללו עליו.

עוד כתב הרמב"ן, כי על דרך האמת יש בקרבנות, סוד נעלם! כמו שכתב בפרושו בפרשת 'ויקרא'.

ההתעוררות הבאה מהבאת הקרבנות

זוה אותנו השם יתברך להקריב קרבנות מדברים שלב בני האדם חומד אותם, **כמו**; בשר, יין ופת, כדי שיתעורר לב האדם יותר בשעה שהוא מתעסק בהם. והעני, שעניו ולבו כל היום על מעט הקמח שברשותו – חייב להביא קרבן מנחה, ממעט הקמח שיש לו. יש דמיון בין גוף האדם לבהמה בכל הענינים, אלא שלאדם נתן שכל ולבהמה לא נתן. והנה בשעה שהאדם חוטא, הוא יוצא מגדר השכל ועליו לדעת, שבשעה זו הוא נכנס לגדר בהמה. על כן נצטוו האדם כדי לכפר על חטאו, לקחת גוף בשר הדומה לגוף האדם ולהביאו לבית המקדש,

בפרשת 'פנחס' בספר 'במדבר' מוקדשים פרקים כח כט לעבודת הקרבנות שמקריבים במועדים בראשי חדשים בשבתות ובימי השבוע, נבאר כאן בקצרה מס' טעמים להבאת הקרבנות כפי שמובאים **ב'קצור ספר החינוך' לרב וסרמן בערך 'בנין בית הבחירה' (מצוה צה)**

מצות בנין בית הבחירה - באור המצוה; לבנות בית לשם השם יתברך, שנקריב שם קרבנות אליו יתברך ושם תהיה העליה לרגל וקבוץ כל ישראל בכל שנה. ומצוה זו כוללת עשיית כלי מקדש. **משרשי המצוה**; לבנות בית להשם יתברך שבו נתפלל ונקריב קרבנות אליו יתברך, כדי להכין הלב לעבודתו. ולא שחלילה צריך השם יתברך בית לכבודו, אלא שהכל הוא להכשר גופנו, שעל ידי שנרבה ונתמיד שם בתפלות ובקרבנות – יטהרו ויזדקקו מחשבות הלב. וזהו מחסדי השם יתברך הגדולים לקבוע מקום, שיהיה מוכן לטובת הבריות וזכותם. מקום שיהיה טהור ונקי בתכלית הנקיות ושם יוכלו בני אדם לטהר מחשבותיהם ולתקן לבבם להשם יתברך. ובמקום זה תתרבה תמיד הברכה והקדושה, לפי הפעולות הטובות שיעשו בני אדם וכנגד זה יפתחו אז מעינות הטוב.

טעם הבאת הקרבנות

הלב תלוי בפעולות האדם. על כן, אדם שחטא, אין נטהר לבבו יפה באמירת 'חטאתי' בלבד. אלא לעשות מעשה גדול ולטרוח ולהביא קרבן לבית המקדש ומתוך המעשה הגדול הזה, יקבע בנפשו עד כמה רע החטא וימנע מלעשותו. הרמב"ן מביא, כי הקרבן הוא כנגד מה שהיה ראוי לעשות לאדם שחטא. **ביאור הדברים**; מעשה בני האדם נעשים

נתניה היכל התרבות רזיאל 4 ביום ראשון טו תמוז 17/7/11

כניסה 10 שקל

השערים יפתחו ב־20:00 תחילת התוכנית 20:30

רמת השרון מועדון הצצה החדש 3 את י'שן ביום רביעי יח תמוז 20/7/11

כניסה 10 שקל

השערים יפתחו ב־20:00 תחילת התוכנית 20:30

ההרצאות מאובטחות

© כל הזכויות שמורות לארגון "שופר"

שידור חי באתר 'שופר' WWW.SHOFAR.TV

"פִּינְחָס בֶּן אֱלֶעָזָר בֶּן אֶהֱרֹן הַכֹּהֵן"

בשביל שנתעצל משה במעשה זמרי, לא ידע איש את קבורתו

מדוע נעלם מקום קבורת משה?

מדוע נהרג רק זמרי ע"י פנחס?

מדוע נעלם מקום קבורת משה?

מה ענין מעשה זמרי לקבורתו של משה? ברם, הרבי ר' יהונתן ז"ל מפרש טעם לזה שלא ידע איש את קבורתו של משה; מפני שטוענים האפיקורסים, כי לא יתכן שהיה משה רבנו כה גדול כפי שכתוב בתורה, שכן, אילו באמת הגיע משה למדרגה עליונה כזו, לעלות השמימה ולדבר פנים אל פנים עם השכינה, כי אז מן הנמנע שימות כבשר ודם רגיל ולא יזכה לחיי נצח כמו חנוך ואליהו. לפיכך, טוענים הכופרים, עלינו להסיק, כי לא היתה זו אלא התפארות עצמית של משה בשביל הדורות הבאים ואילו לאמיתו של דבר לא היה כך.

אולם, טענה זו מגוחכת היא. שכן, אילו היה משה רבנו מזויף, חלילה; וכותב בתורה כרצונו, מי איפוא היה מכריחו לכתוב: "נִימְתָּ..מִלְשָׁה"? ('דברים' לד ה). הלא במקום זה יכול היה לכתוב, כי עלה חי השמימה ובכך היה מגדיל פי כמה וכמה את כבודו ותפארתו.

ואם רואים אנו בכל זאת, שנאמר **מפורש: "נִימְתָּ..מִלְשָׁה"**, הרי זו הראיה המובהקת ביותר, כי **'משה אמת ותורתו אמת'**. אולם, כחה של ראיה זו אינה יפה, אלא משום **"נְלֹא יָדַע אִישׁ אֶת קְבֻרָתוֹ עַד הַיּוֹם הַהוּא"** ('דברים' לד) של משה, שכן אילו היה ידוע מקום קבורתו, שוב לא היה יכול לכתוב, כי עלה חי השמימה, מאחר שהקב"ה היה מוכיח את ההיפך. הרי עצם דבר זה ש**"נְלֹא יָדַע אִישׁ אֶת קְבֻרָתוֹ"**, מהווה ראיה מובהקת לאמיתותה של תורת משה. מעתה יובנו היטב דברי המדרש. אילו לא היה משה מתעצל במעשה זמרי והיה מקנא את קנאת ה' צבאות, הרי היה זוכה אף הוא לשכרו של פנחס, לחיות חיי נצח, שכן כל מצוה יש לה סגולתה המיוחדת ושכרה הקבוע. וממילא לא היתה סיבה לכופרים להרהר אחרי אמיתות התורה. אך מכיון שלא עשה כך והוא מת כאחד האדם, היה הכרח אפוא להעלים את מקום קבורתו, כדי שזה ישמש ראיה כנגד הכופרים כי **'משה אמת ותורתו אמת'**.. ('ברכת השיר')

שואל הגאון ר' אברהם אבוחצירא זצ"ל: אם היה הכעס והחמה על כל ישראל, עד לדרגה שהקב"ה רצה לכלות את כולם בחמתו חלילה, מדוע הרג פנחס רק את נשיא שבט שמעון? והשיב: אכן, כולם חטאו, אך יצאו מן המחנה כדי להתהלל. **נשיא שבט שמעון, היה הראשון שבקש להביא את המדינת אל המחנה פנימה. ועל כך אין לשתוק.**

"קָנְאוּ אֶת קְנָאתִי בְּתוֹכֶם" (כה יא)

על ידי זה שקינא פנחס את קנאת ה' והרג את זמרי, החדיר ללב כל ישראל, **"בְּתוֹכֶם"**, את מידת הקנאות, שלא יוכלו לסכול בקרבם עוברי עבירה. (בשם הרבי מקוצק) **אע"פ שהקנאות הינה לכאורה היפוכו של השלום** ונראית היא כמחלוקת, בכל זאת אמרה תורה, כי קנאות אמיתית וכשרה מביאה דוקא לידי שלום. ('כתנות אור')

"פַּתַּח אֲשֶׁר קָנָא לְאַלְקִינוּ" (כה יג)

דרכו של כל חוטא, להתלות בזולת ולומר: "ההוא גם כן עשה כך". לפיכך, הכריז השי"ת את עשרת הדברות בלשון יחיד, כדי שיהא דומה על כל אחד ואחד מישראל, כאילו ניתנה התורה לו בלבד ואין לו להשגיח באחרים. והנה, פנחס בודאי עשוי היה להשגיח במשה ואהרן ושבעים הזקנים ולומר: **אם הם היו מחשים ואינם נוקפים אצבע, למה לי אפוא להיות ירא שמים יותר מהם?**

ובכל זאת לא התחשב בכך, כי אם עשה את אשר מצא לנחוץ לעשות לכבוד השי"ת. לפיכך נאמר: **"אֲשֶׁר קָנָא לְאַלְקִינוּ"**, דומה היה עליו באותה שעה כאילו רק אלוקיו שלו הוא; וחובה מוטלת עליו לקנא לכבודו, אף כי איש אינו עושה זאת. ('חומת אש')

הטיל הקב"ה שמו עליהם; ה"א מצד זה ויו"ד מצד זה. לומר; **"מעיד אני עליהם, שהם בני אבותיהם"** (רש"י). הן בשמו של הקב"ה באה היו"ד לפני הה"א. ולמה אפוא באה כאן הה"א לפני היו"ד? ברם, **הכמינו אמרו: 'איש ואשה זכו שכינה שרויה ביניהם', ב'איש' יש יו"ד וב'אשה' יש ה"א;** ואם מנהלים הם חיי משפחה קדושים וטהורים, ה'**שכינה שרויה ביניהם'**.

ומאחר שאז היו הנשים נזהרות בעניני צניעות יותר מן האנשים, כפי שאמרו **הכמינו: 'אחת היתה, שלומית בת דברי ופרסמה הכתוב'**.

ואילו לגבי האנשים נאמר: **"בְּכָה לְמִשְׁפַּחְתִּיו"** ('במדבר' יא) **על עסקי עריות שנאסרו להם'**.

לפיכך, בסימן שניתן כאן על טהרת המשפחה, מזכרת הה"א, שהיא אות השם אשר ב'**אשה'**, לפני היו"ד, שהיא אות השם אשר ב'**איש'**. ('כלי יקר')

"אֲשֶׁר יָצָא לְפָנֵיהֶם וְאֲשֶׁר יָבֵא לְפָנֵיהֶם וְאֲשֶׁר יוֹצִיאֵם וְאֲשֶׁר יָבִיאֵם" (כו יז)

מנהיג אמיתי, צועד לפני העם ואינו נגרר מאחוריו. שומה עליו להרימם אליו ולא להשפיל עצמו אליהם, תוך ותרנות ומילוי כל מבוקשיהם. **"אֲשֶׁר יָצָא לְפָנֵיהֶם וְאֲשֶׁר יָבֵא לְפָנֵיהֶם"**, שיצא לפנייהם וינהיג את העדה אחריו.

ולא שיפנה לאחוריו לראות מה העם מבקש ולמלא אחר רצונו. מנהיג שיוצא לפני העדה, הריהו מרים אותה אליו.

כפי שפירש בעל חידושי הרי"ם זצ"ל: "אֲשֶׁר יוֹצִיאֵם", שהוא מפקיעם מן השפלות והטומאה. **"וְאֲשֶׁר יָבִיאֵם"**, מביאם אל הרוממות והקדושה. אבל מנהיג שיוצא אחרי העדה, הריהו נגרר אחריה, אל שפלותה. ('אבני אזל')

גנזי המלך דברים הטעונים גניזה גנזי המלך דברים הטעונים גניזה

פני כלב

"שבט הבקורת", של דעת הרחוב.

לעם קדוש, עכ"ז אין הדבר תלוי בו ובזמנו 'ויפתח בדורו כשמואל בדורו' ופרנסי כל דור ודור ומנהיגיו צריכים לעמוד על המשמר ולנהל את עם ישראל על דרך התורה, לשמור את כל מצוות ה', ממש כבימי משה, דבר לא נעדר ושכרם מוכן לפניהם. כי אמנם אמרה התורה שניתנה ע"י משה רבנו ע"ה, אבל לא רק לדורו, אלא גם לדורות הבאים אחריו. (חפץ חיים')

"והייתם נקיים מה' - ומישקאל"

ופעם שאלהו אחד האברכים משיבתו, שהציעו לו משרת רבנות בעיירה קטנה, איך להתנהג עם קהילתו בכל הענינים? והתשובה היתה: "והייתם נקיים מה' ומישקאל" (במדבר' לב כג), מקודם צריך הרב להשיג על קיום התורה והמצוות, לצאת ידי שמים, כציווי הכתוב: **"והייתם נקיים"** תחילה **"מה'** ואח"כ צריכים לצאת גם ידי הבריות, לכלכל צרכי הקהילה במקל נועם. אולם אם מי שהוא מהפך את הסדר, רוצה הוא למצוא חן בעיני קהילתו מקודם ואח"כ בעיני ה', איננו מצליח בשני האופנים. (מעשי מלך' מהח"ח) ■

"ולא תהיה עדת ה' פצאן אֶשֶׁר אין לָהֶם רָעָה" (כו יז)

חזקה על כל רועה, שאיננו מתכון לטובת הצאן אלא לטובת עצמו; שהרי אין הוא של הצאן, אלא הצאן הן שלו. לפיכך, מבקש משה רבנו, שיהיה מנהיג ישראל, רועה כזה, אשר כל כונתו אינה אלא לטובת הצאן ואשר ימסור נפשו למענן; ולא **"פצאן אֶשֶׁר אין לָהֶם רָעָה"**, אשר הרועה אינו שלהם, כי אם מתכון הוא לטובת עצמו. (כתב סופר')

"ויעש משה פאָשֶׁר צִנֵּה ה' אתו ויקח אֶת יהושֻׁעַ" (כו כב)

וברש"י; **"לקחו בדברים והודיעו מתן שכר פרנסי ישראל לעוה"ב"**. מלמדנו בזה, כי אע"פ שמשה רבנו ע"ה היה אדון כל הנביאים, על ידו ניתנה התורה ונהיינו

רעיון כעין זה, הביע רבי ישראל סלנטר זצ"ל, על מאמר חז"ל בסוף מסכת 'סוטה'; **'בעקבתא דמשיחא, פני הדור כפני הכלב'** ויש להבין; מה טיבו של משל זה? ברם, אמר ר' ישראל זצ"ל, טבעו של כלב, שהוא רץ תמיד לפני אדוניו ומפרק לפרק (בפרשת דרכים) מפנה הוא ראשו לאחוריו, לראות לאן פני אדוניו מועדות, ללכת בכיוון הזה. בעקבות המשיח יהיו **'פני הדור'**, אלה שמתיימרים להיות מנהיגיו ודובריו של הדור, **'כפני הכלב'**, שינהגו מנהג כלב... אמנם הלוך ילכו לפני העם ויעמדו בראשו, אולם לא תהיה להם דרך סלולה משלהם ולא תהא להם השפעה על העם שילך בעקבותיהם, אלא אדרבא, מפעם לפעם הם יפנו אחורנית, לראות ולשמוע מה בפי הרחוב; מהי דעת העיתונות והסקרים. ובהתאם לכך יעצבו את השקפתם הם, כדי למצוא חן בעיני ההמון. ואכן, זה יהיה רע ומר. שכן, מנהיג ישראל אמיתי חייב ללכת לפני העם ולהורותו את דרך ה', למרות שכתוצאה מזה לא ירכוש לו אהדה יתירה בקרב ההמון ואף יהא נתון תחת

חדש! שיעור לאברכים

להזמנת הרב אמנון יצחק שליט"א לאזור מגוריו או לכולל אברכים (לכולל בשעות הבוקר) 050-6788867 יהונתן

"תורת אמת היתה בפיהו.. ורבים השיב מעון"

הדרך להצלחה עם צבור

דברים אחדים מתוך ספרו ולזכרו של ראש הישיבה הרה"ג מיכל יהודה ליפקוביץ זצוק"ל

והנה כשחפצים לדעת דרכי ההצלחה בהשפעה לתלמידים יש לנו ללמוד עוד מדברי הנביא: **"פי שפתי כהן ישמרו דעת ותורה בקששו מפיהו פי מלאך ה' צבאות הוא"** (מלאכי ב ז). **ופירשו"י**: **"פי שפתי כהן עליהם מוטל לשמור דעת. למה? שהרי**; **"תורה בקששו מפיהו". שכבר דבר זה מסור להם**; **"יורו משפטיהם ליעקב"** (דברים' לג י). **כי מלאך שלוחו של הקב"ה כמלאכי השרת לשרת לפניו וליכנס לפניו במחיצתו**. והדברים נוראים מאד עד כמה גדולה מעלת מלמדי תורה בישראל. שהכתוב מדמי להו לכהנים המלמדים תורה את עם ה'. למלאכים, שזכות היותם שלוחים ללמד את עמו מחשיבם כעומדים לשרת לפניו במחיצתו. ואין בכך חילוקים בין ראשי הישיבות למגידי השיעורים ולמלמדי תינוקות, כולם בכלל מצווה אחת הם של; **"יורו משפטיהם ליעקב"** אשר עליהם מוטל לשמור **"דעת"** זו תורה בישראל. **וב'אבן עזרא' שם**: **"פי שפתי כהן"**, **"דבק, כי בהיות הכהן ישר, ירבו הישרים והנה שפתי כהן דבק עם אשר למעלה"** וכו', ביאורן של דברים דמהי המידה שזיכתה הכהנים להיות מלמדי התורה אשר **"תורה בקששו"** מפיהם. זהו בזכות היותם **'ישרים'** ואחר שהם **'ישרים'** הרי תלמידיהם אשר יקבלו תורה מפיהם ילכו בדרכם וירבו **'הישרים'**. ומידה זו היא נמי המביאה לכל אשר נאמר בקרא למעלה מיניה; **"תורת אמת היתה בפיהו ונעלה לא נמצא בשפתיו בשלום ובמישור הלא אתי נרבים השיב מעון"** (מלאכי ב ו) שכל מעלות אלו מתייחסים ליסוד של ישרות שהוא הגורם לכך ש**"תורה בקששו מפיהו"**. ולמדנו ממקרא זה שכל השפעת הרב לתלמידיו תחילתה בעבודה להכשיר עצמו ונפשו לדרגה הראויה, שיהא ישר ובר מעלה ועי"ז יוכל להשפיע תורת ה' לנפשות וזולתו. וכך פירש מורנו המשגיח **זצ"ל** (רבי יחזקאל זי"ע) לשון חכמים במשנתם (אבות פ"ה י"ח); **"כל המזכה את הרבים, אין חטא בא על ידו. משה זכה וזיכה את הרבים"**, דפשטות הדברים, שזהו שכרו של מזכה את הרבים שלא יבוא חטא על ידו, אך א"כ הו"ל למיתני;

'משה זיכה את הרבים וזכה', שהרי זכה הוא בשכר מה שזיכה. אלא שפירושם של דברים; דרק משום **'אין חטא בא על ידו'** יכול לזכות את הרבים, כל מה ש**'משה זיכה את הרבים'**, הוא רק משום **'זיכה'** והיה ראוי לדרגות אלו, משום כך נתקבלו דבריו וזכה להיות ממלמדי כלל ישראל. וזהו נמי פירושא דמתניתין דתנן (אבות' פ"ב ב); **"וכל העוסקין עם הצבור, יהיו עוסקים עמהם לש"ש שזכות אבותם מסייעתן וצדקתם עומדת לעד"**. הנה חידש לנו התנא שאמנם כל המצוות צריכות להיעשות לש"ש, אך כאן אין זה כמעלה וחובת קיום גרידא, אלא זוהי הדרך להצליח בעסק עם הצבור, על ידי שיהא עסקו לש"ש ורק בפעולות לש"ש נקיים מכל תערובת זרה בכונות הצוניות, וזכים; **"שזכות אבותם מסייעתן"**. ודבריו נשמעים **כמשאחז"ל**; **"כל שיש בו יר"ש דבריו נשמעים"**. דהיינו מחמת היר"ש שיש לו יכול בדברים מועטים להשפיע יותר מאשר שעות רבות של ריבוי דברים מפי אחרים. ובעינינו ראינו אצל רבנו בעל **'החזון איש'** זי"ע, שזכה ובמילין מועטים היה משפיע מה שרבים אחרים לא הצליחו בשידול והסברה של זמן מרובה והכל מכח גדולתו העצמית שהיה מכלל; **'כל שיש בו יר"ש דבריו נשמעים'**. (אמרי דעת' שיחות ומכתבים לרב מיכל יהודה ליפקוביץ זצוק"ל קטע מתוך שיחה שנאמרה בכינוס מחנכים כסלו תש"ן)

לרכישת מעלות ושלמות הנפש מוכרחת יגיעה

ב"ה עש"ק פ תזריע תשי"ז, כבוד יקירי המוכתר במעלות התורה מר... נ"י. קבלתי מכתבך ומרוב חביבות אליך עז חפצי ורצוני לכתוב לך מכתב זה. אמנם למלא רצונך לצדד איזו החלטה בנוגע לפתור ספיקותך קשה עלי מאד, כמובן שזה קשור בידעית מהלך הנהגתם בכללות של שני המקומות הקדושים. רק באתי לעורר בירור באלו הספיקות מה שיש לעמוד עליהם ולברר ולקבוע. הנה היסוד מה שצריך להיות אצל היחידים העומדים בשלב העליה בתורה והשתלמות הנפש ביראה, הידיעה הברורה היא, שכל חלק קטן מאלו השנים שהזכרתי, בכדי להשיג, אופן ההישג צריך להיות באופן שיהיה קנוי קנין עולם ולא רק באופן ארעי וזמני ובכדי

שישאר קנין עולם צריך דבר לבא לאדם באופן של יגיעה, בין יגיעת העיון המח והשכל ובין ביגיעת הגוף בכמות של זמן. כי בלי אלו התנאים א"א להשיג שום דבר ואם רואים שמשיגים במיעוט האמצעים האלו שהזכרנו, אלו אינם אלא טועים ושוגים בחשבם שמה שהשיגו הוא משהו, אבל בתוך תוכם אי"ז אלא בנינים הבנויים על אויר ורוח שאין לו ממשות וכח המחזיק את הברכה וד"ל ורוח חלש יכול להרוס כל הבנוי במשך שנים. והנסיון הראה דברים כאלו וכמאמר הפתגם **"הקלמאי"** וואס מען הארעוועט ניש דאס האט מען ניש. וזהו בין בהצלחת לימוד התורה, בין בהבנה והעמקה וביורור כל ענין וענין ובין ברכישת הידיעות בים התלמוד אשר רחבה מני ים. וכמו"כ בהשגת מעלות ומדות טובות ושלמות בדעות והשקפות ביראת השי"ת, צריך לבוא מתוך עבודה נפשית ופנימית של; **"באו קשבון"** (במדבר' כא כז) **"ונהשוב חשבוננו של עולם"**, ע"י לימוד המוסר בהתפעלות ושמיעת השיחות. וביחוד במה שעוסקים ושומעים בועד המצומצם, כי בודאי אז אופן השיחה היא בפרטות באיזו מידה שהיא. או בסתם התעוררות לחיזוק וחשבון הנפש. וזוהי העבודה התמידית מבלי ליאות ונופש הבלתי פוסקת. אמנם הרי אמרו חז"ל (מכות י:); **"קרב אל הפדים"** (ירמיהו ג לו) וגו' יעוין שם. וכן מה שנוגע ביר"ש ג"כ מקרא **כתוב**; **"אז נדפרו"** (מלאכי ג טז) וגו', יעוין 'ברכות' ו ובמהרש"א שם. הרי כל אלו התנאים המפורטים למעלה, בהרבה זה קשור עם המקום והרבים איפא שנמצאים, גם עד כמה שמורגש הביקוש מצד הרבים באלו המטמונים ואיך להשיג אותם, כי ע"י הסיבה והחבורה מתחזקים וגם ח"ו ההפך וקרוב להיות כי צד ההפך מתדבק ביתר קלות כי לזה מספיק רק ראיית העין ושמיעת האוזן לבד, משא"כ קבלת השפעה לצד הטוב זקוק עוד עבודה בכל המובנים ולכן הזהירות צריכה להיות בסייגים ועצות להתחבר תמיד באלו שיגעים ועמלים בתורה. וחזן מכל מה שדברנו הרי התנא באבות **אומר**; **"במ"ה דברים התורה נקנית"** ויש להשתדל להשיג כל דרכי הקנין. ובהארת דברים אלו יש לשקול את צדדי הספקות לאיזה צד נוטה... **(מובא מתוך מכתב הנמצא בספר 'אמרי דעת' שיחות ומכתבים' לרב מיכל יהודה ליפקוביץ זצוק"ל)** ■

טיול לקברי הצדיקים עם הרב אמנון יצחק שליט"א

ביום ראשון כ"ח אב 28/08/11

מירון - קבר רשב"י

טבריה - רמב"ם, ר' מאיר בעל הנס

14:00 ארוחת צהרים - במלון 'פלטריין' בטבריה

15:15 תפילת מנחה

15:30 הרצאת הרב אמנון יצחק שליט"א

יציאה מנקודות האיסוף בשעה 7:30 בדיוק!

בני ברק-רח' מתתיהו 10 ירושלים-בניני האומה'

הישיבה בהפרדה מלאה!

ההרשמה במשרדי 'שופר' רח' מתתיהו 10 בני ברק

03-6777779 בין השעות 09:00-15:30

זכאי
"כח כפלים" חנימ!
"חי כפלים" 50% הנחה

דרוש פקיד/ה קבלה לשעות 10 עד 18 איזור מגורים בני ברק קו"ח לפקס 03-6740578

נובצע

3 DVD 2-10 ש"ח בלבד

03-6777779

למכירה אאודי A6

מנוע 3.2
6 צילינדרים
הנעה 4x4
126,000 ש"ח

לפרטים: 050-6500666

לפרסום ב'גנזי המלך' ובאתר 'שופר' החדש צלצלו **050-6500666**

